gef

UN environment programme

ନିମ୍ବ ଜାତୀୟ ଉତ୍ପାଦ ବ୍ୟବହାରକାରୀ, ପଞ୍ଜୀକରଣ ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ

DO NOT PRINT

ବିଶେଷ ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ

ଗାଇଡ୍ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ସୁଚନା ସମୟ ସମୟରେ ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ, ନିୟମ ଇତ୍ୟାଦି ରୁ ଆସିଅଛି । 2021-2022 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ଏକ ଅନୌପଚାରିକ ରେଫରେନ୍ସ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ନିର୍ମିତ ଏବଂ ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ଦଲିଲ ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ନିୟମାବଳୀ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ବଦଳାଇବ ନାହିଁ। ଅଣ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାଷା ଯେପରିକି "ମାର୍ଗଦର୍ଶନ", "ହୁଏତ", "କରିବା ଉଚିତ" ଏବଂ "କରିପାରିବ" ର ବ୍ୟବହାର ଏହା ସୂଚାଉଛି ଯେ ଏହି ଗାଇଡ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ନିତୀ ଚିହ୍ନଟ କରେ ଏବଂ କୌଣସି ଆନ୍ତର୍ଜାତିୟ, ଜାତୀୟ, ଆଞ୍ଚଳିକ, ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା ଅଞ୍ଚଳ ସ୍ଥାନୀୟ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କୈଣସି ନୁତନ ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ତିଆରି କରେ ନାହିଁ କି ସୀମା ବିସ୍ତାର କରେ ନାହିଁ।

DO NOT PRINT

Toxics Link
for a toxics-free world

ବିଷୟର ବିବରଣୀ:

ସମୀକ୍ଷା **2**

ସ୍ୱୀକୃତ **3**

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ନାମ **4**

ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ଆଇନଗତ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା | **5**

1. ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦର ଉତ୍ପାଦକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ | **6**

1.1 ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଘରୋଇ କୀଟନାଶକ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେବାକୁ ଥିବା ଆଜାଦିରାକ୍ଟିନ୍ ଧାରଣ କରିଥାଏ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ନିୟାମକ ଆବଶ୍ୟକତା | 7

1.1.1 CIB & RC ସହିତ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ପଞ୍ଜୀକରଣ | 9

1.1.2 ଲେବଲ୍ ଏବଂ ପ୍ୟାକେଜିଂ | 11

1.1.3 କଞ୍ଚାମାଲ ଏବଂ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦର ଗୁଣବତ୍ତା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ | 11

1.1.4 BIS ଦ୍ୱାରା ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା | 11

1.2 ଅନ୍ୟ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ନିୟାମକ ଆବଶ୍ୟକତା, ବିଶେଷତ ଚର୍ମରେ ମଶା ଘଉଡାଇବା ଭଳି ପ୍ରୟୋଗ| 12

2. ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ | **14**

2.1 ଘର ମାନଙ୍କରେ ବ୍ୟବହାର ହେବାକୁ ଥିବା ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ଧାରକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବସାୟିକରଣ , ପଞ୍ଜୀକରଣ 14

2.2 ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ମଶା ଘଉଡାଇବା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିମ୍ବ ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ବ୍ୟବସାୟିକରଣ ଔଷଧୀୟ ଭାବରେ ବର୍ଗୀକୃତ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଲାଇସେନ୍ସ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ | ପ୍ରାଧିକରଣ | 14

3. ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦର ଉପଭୋକ୍ତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ **15**

ସଂଲଗ୍ନ **16**

ଉତ୍ସଗୁଡ଼ିକ **20**

ଚିତ୍ର ଗୁଡିକ ର ତାଲିକା

ଚିତ୍ର 1: ପ୍ରି-କମିଶନ ଏବଂ ପୋଷ୍ଟ-କମିଶନ ସହିତ ଜଡିତ ନିୟାମକ ଆବଶ୍ୟକତା ପର୍ଯ୍ୟାୟଗୁଡିକ ସ୍କିମେଟିକ୍ ଭାବରେ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଛି | 8

DO NOT PRINT

ସମୀକ୍ଷା

ସ୍ଥାୟୀ ଜୈବିକ ପ୍ରଦୂଷଣ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଷ୍ଟକହୋମ ସମ୍ମିଳନୀରେ ,ମେ 2002 ରେ ଭାରତ ସରକାର ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହାକୁ 13 ଜାନୁଆରୀ 2006 ରେ ଅନୁମୋଦନ କରାଗଲା |ଷ୍ଟକହୋମ ସମ୍ମିଳନୀ 2004 ରେ ବଳବତ୍ତର ହେଲା, ଏବଂ DDT କୁ ଷ୍ଟକହୋମ ସମ୍ମିଳନୀରେ ସ୍ଥାୟୀ ଜୈବିକ ପ୍ରଦୂଷକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି | ତେବେ ଭାରତ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଦେଶ ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ DDT ର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଏଥିରୁ ମୁକ୍ତି ମାଗିଛନ୍ତି| ଭାରତ DDT ର ବୃହତ୍ତମ ଉତ୍ପାଦକ ଏବଂ ଏହାର ଉତ୍ପାଦନ ଦେଶରେ ଜାରି ରହିଛି | HIL(ଭାରତ) ହେଉଛି କେବଳ DDT ପାଇଁ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଉତ୍ପାଦକ | ଷ୍ଟକହୋମ ସମ୍ମିଳନୀ ଅଧୀନରେ ଏହାର ଦାୟିତ୍ୱ ପୂରଣ କରିବାର ପାଇଁ , ଭାରତ ସରକାର 2011 ରେ ଜାତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଯୋଜନା (NIP) ଦାଖଲ କରିଥିଲେ | NIP ବିକାଶ ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତି ସହିତ DDT ର ବ୍ୟବହାର କୁ ଧିରେଧିରେ କମାଇବା ଏବଂ ଅଣ-ସ୍ଥାୟୀ ଜୈବିକ ପ୍ରଦୂଷଣକାରୀ (ଅଣ- POPs) ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ DDT ବଦଳରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଏହାର ପ୍ରାଥମିକତା ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଏବଂ ଏହା NIP ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଗୁଡିକ ମଧ୍ୟରେ ଧ୍ୟାନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କରେ |

ଭାରତରେ, ନ୍ୟାସନାଲ ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ନ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (NVBDCP) , ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଭେକ୍ଟର-ବୋର୍ନ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କେନ୍ଦ୍ର (NCVBDC), ମ୍ୟାଲେରିଆ ମହାମାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ DDT ବ୍ୟବହାର କରୁଛି ଯାହାକି ମହାମାରୀ ପ୍ରଭାବ ଏବଂ କୀଟନାଶକ ପ୍ରତିରୋଧ ଉପରେ ଆଧାରିତ | ତଥାପି, ଯେହେତୁ ଭାରତ ସରକାର DDT ଫେଜ୍ ଆଉଟ୍ କରିବାକୁ ବିଶ୍ୱାସ ଦେଇଛନ୍ତି ତେଣୁ NVBDCP ମାଧ୍ୟମରେ ଭାରତ ଏକୀକୃତ ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପଦ୍ଧତି ଆଧାର କରି ଏହାର ବିକଳ୍ପ ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଣନୀତିକୁ ବଢ଼ାଉଛି ଯାହା ମଧ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯଥା: ଜୈବିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ରାସାୟନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ପରିବେଶ ପରିଚାଳନା, ସମସ୍ତ ଆଇନଗତ ପଦକ୍ଷେପ ଏବଂ ବିକଳ୍ପ ପନ୍ଥା | NVBDCP ଅଧୀନରେ, IVPM ର ସମସ୍ତ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇସାରିଛି, ଯାହାକି ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରେ DDT ର ନିର୍ଭରଶୀଳତା ହ୍ରାସ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ |

ଭାରତ ସରକାର ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ଗ୍ଲୋବାଲ୍ ପରିବେଶ ସୁବିଧା (GEF) ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଛନ୍ତି "DDT ର ବିକଳ୍ପ ଅଣ- POPs ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ବିକାଶ ଏବଂ ପ୍ରୋମସନ" ଷ୍ଟକହୋମ ସମ୍ମିଳନୀରେ DDT ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଶେଷ କରିବାକୁ ଭାରତର ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ସହିତ DDTପର୍ଯ୍ୟାୟ ଶେଷ କରିବା |ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଉତ୍ପାଦକ, ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହା ଉପଭୋକ୍ତାମାନଙ୍କର DDT ବିକଳ୍ପ ପାଇଁ ଆଇନଗତ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ଏବଂ ଏହିପରି DDT ରୁ ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ ବିକଳ୍ପକୁ ଏକ ସୁଗମ ପରିବର୍ତ୍ତନପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ | ଗାଇଡ୍ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଜୈବିକ ଏବଂ ଉଦ୍ଭିଦୀୟ କୀଟନାଶକ ଆଦି କୁ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନୀୟ ଉପଯୁକ୍ତ, ବ୍ୟୟ-ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଏବଂ ସ୍ଥାୟୀ ବିକଳ୍ପ, ଯେପରିକି ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ କୀଟନାଶକୀୟ ଜାଲ (LLINs), Bt-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦ, ଏବଂ ନିମ୍-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ DDT ବଦଳରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ ଏବଂ DDT ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତାର ହ୍ରାସ ଏବଂ ଶେଷରେ ବିଲୋପ, ଖାଦ୍ୟ ନିରାପତ୍ତା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା, ମାନବ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବେଶର ସୁରକ୍ଷା, ସୂଚନା ସଂଗ୍ରହ ,ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ, ନିୟମାବଳୀ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସରକାରୀ ଉତ୍ସ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀ ପରାମର୍ଶ ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ |

ଗାଇଡେନ୍ସ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଆଇନରୁ ସଙ୍ଗ୍ରହ କରାଯାଇଛି, ନିୟମାବଳୀ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସରକାରୀ ସୂତ୍ର ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳିଥିବା ମୂଲ୍ୟବାନ ସୂଚନା ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି ସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ, ଜଙ୍ଗଲ ଓ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ, ନ୍ୟାସନାଲ ସେଣ୍ଟର ଫର ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ନ ଡିଜିଜ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ (NCVBDC), କୃଷି ଓ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅଧୀନରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ ଓ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି (CIB ଓ RC), ଆୟୁଷ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, UNIDO, ଛତିଶଗଡ଼ର ଷ୍ଟେଟ ପଞ୍ଜାବ, ଓଡ଼ିଶା, ଆଉ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଭେକ୍ଟର ବାହିତ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିକାରୀ, ଏବଂ HIL (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲି, ଅଜୟ ବାୟୋ-ଟେକ୍ (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ବେଷ୍ଟରଗାର୍।

DO NOT PRINT

ସ୍ୱୀକୃତି

ଟକ୍ସିକ୍ସ ଲିଙ୍କ୍ ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ DDT ବଦଳରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦକ, ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକ, ଏବଂ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ପାଇଁ ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଦଲିଲ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର କାର୍ଯ୍ୟ ନ୍ୟସ୍ତ କରିବା ଯୋଗୁ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ପରିବେଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (UNEP) କୁ ଆନ୍ତରିକ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଉଛି | ଏହି ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ ହେଉଛି ଗ୍ଲୋବାଲ୍ ପରିବେଶ ସୁବିଧା (GEF) ପ୍ରକଳ୍ପର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାଦାନ ଯାହାର ଶୀର୍ଷକ "DDT ର ବିକଳ୍ପ ଭାବରେ ଅଣ- POP ର ବିକାଶ ଏବଂ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ" ଅଟେ |

ଆରମ୍ଭରୁ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ସହାୟତା ପାଇଁ ପରିବେଶ, ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ (MoEFCC), ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ନ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଜାତୀୟ କେନ୍ଦ୍ର (NCVBDC) ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ଆମେ କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଉଛୁ | ରାଜ୍ୟଗୁଡିକୁ ଆମର ଭ୍ରମଣକୁ ସହଜ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ବୈଷୟିକ ସହାୟତା ପାଇଁ ଡ। କଳ୍ପନା ବାରୁଆ, ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏକ୍ସପର୍ଟ, ଜାତୀୟ ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ନ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (NVBDCP) ଙ୍କୁ ଆମର ବିଶେଷ ଧନ୍ୟବାଦ | ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଦଲିଲ ଉପରେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ନିବେଶ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି (CIB & RC), ବ୍ୟୁରୋ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ ଏବଂ ଆୟୁଷ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ପ୍ରତିନିଧୀମାନଙ୍କୁ ଆମେ କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଉଛୁ |

କ୍ଷେତ୍ର ପରିଦର୍ଶନ ସମୟରେ ଦରକାରୀ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଛତିଶଗଡ ସରକାର ଏବଂ ପଞ୍ଜାବ ସରକାରଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିଭାଗକୁ ଆମେ ଆନ୍ତରିକ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଛୁ | ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶ ସମୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆମେ ଛତିଶଗଡ ଏବଂ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ VBDCP ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ବସ୍ତର, ଛତିଶଗଡ ଏବଂ ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ଓଡିଶାର ଜିଲ୍ଲା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧିକାରୀ ମାନଙ୍କୁ ଆମେ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଉଛି |

ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟଗୁଡିକ ଚୂଡାନ୍ତ କରିବାରେ HIL (ଭାରତ) ଲିମିଟେଡ୍, ଅଜୟ ବାୟୋଟେକ୍ ଏବଂ ଭେଷ୍ଟରଗାର୍ଡଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ମୂଲ୍ୟବାନ ନିବେଶକୁ ଆମେ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛୁ | ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ନିବେଶ ଏବଂ ପରାମର୍ଶ ପାଇଁ ଆମେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଦୂଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ, UNIDO, CSIR-NEERI, ନାଗପୁର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ VBDCP ଅଧିକାରୀ, ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦୂଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ ଅଧିକାରୀ, ରାଜ୍ୟ କୃଷି ବିଭାଗର ଅଧିକାରୀ, NGO ଏବଂ ଓଡିଶା ଏବଂ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗର ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବିଶେଷଜ୍ଞ ମାନଙ୍କ ଠାରେ ଆମେ କୃତଜ୍ଞ | ଡକ୍ଟର ପ୍ରଦୀପ ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ (ପୂର୍ବତନ ଯୁଗ୍ମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, NVBDCP) ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ସମର୍ଥନ ଯାହା ଆମକୁ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଦଲିଲକୁ ରୂପ ଦେବା ଏବଂ ଚୂଡାନ୍ତ କରିବା ରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା ତାହା ଆମେ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ |

ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଦଲିଲର ଚୂଡ଼ାନ୍ତକରଣରେ ପ୍ରଶାସନିକ ଏବଂ ବୈଷୟିକ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିବା ଟକ୍ସିକ୍ସ ଲିଙ୍କର ସହକର୍ମୀଙ୍କ ସମର୍ଥନକୁ ମଧ୍ୟ ଆମେ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛୁ |

DO NOT PRINT

ସଂକ୍ଷିପ୍ତକରଣ

ASU	ଆୟୁର୍ବେଦିକ, ସିଦ୍ଧ ଏବଂ ୟୁନାନି ଔଷଧ
BIS	ବ୍ୟୁରୋ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡସ୍
CDSCO	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଔଷଧ ମାନକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସଂଗଠନ
CIB&RC	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି
DDT	ଡାଇକ୍ଲୋରୋ ଡାଇଫିନାଇଲ୍ ଟ୍ରାଇକ୍ଲୋରୋଇଥେନ୍
DPIIT	ଶିଳ୍ପ ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ବାଣିଜ୍ୟର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ବିଭାଗ
FAO	ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ କୃଷି ସଂଗଠନ
IS	ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ
IEC	ସୂଚନା, ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଯୋଗାଯୋଗ
NVBDCP	ଜାତୀୟ ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ନ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
PPQS	ଉଦ୍ଭିଦ ସୁରକ୍ଷା, କ୍ୱାରାଣ୍ଟିନ୍ ଏବଂ ଷ୍ଟୋରେଜ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ
WHO	ବିଶ୍ୱ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଂଗଠନ
MOH & FW	ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ

DO NOT PRINT

ନିମ୍ବ ଜାତୀୟ ଉତ୍ପାଦ ବ୍ୟବହାରକାରୀ, ପଞ୍ଜୀକରଣ ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ

ଭାରତରେ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ କେବଳ ଖୁଚୁରା ବଜାର ମାଧ୍ୟମରେ ମଶା ପ୍ରତିରୋଧକ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଛି |ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ କୈଣସି ନିମ୍ବ ଉତ୍ପାଦ ଅନୁମୋଦିତ ନୁହେଁ | ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ଉତ୍ପାଦର ରଚନା, ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ **କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968** କିମ୍ବା ଡ୍ରଗ୍ସ ଏବଂ **କସମେଟିକ୍ସ ଅଧିନିୟମ, 1940** ଅଧୀନରେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ |

ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ (ନିମ୍ବ ନିର୍ବାହ ଧାରଣ କରିଥାଏ) ମଶା ପ୍ରତିରୋଧକ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ | **ଡ୍ରଗ୍ ଏବଂ କସମେଟିକ୍ସ ନିୟମ 1945** (**ବର୍ତ୍ତମାନ ଡ୍ରଗ୍ ନିୟମ, 1945** ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା) ଏବଂ ଡ୍ରଗ୍ ଏବଂ **କସମେଟିକ୍ସ ଅଧିନିୟମ, 1940** ,ଅନୁଯାୟୀ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ଆୟୁର୍ବେଦ ଔଷଧ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ | କ୍ରିମ୍ ବ୍ୟତୀତ, ଅନ୍ୟ ଔଷଧ ତେଲ କିମ୍ବା ତେଲ ସହିତ ତରଳ ବାଷ୍ପୀକରଣକାରୀ, ରୁମ୍ ସ୍ପ୍ରେ, ଧୂପ ବାଡି ନିମ୍ବ ଏକ୍ସଟ୍ରାକ୍ଟ ଥିବା ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ଡ୍ରଗ୍ସ ଏବଂ **କସମେଟିକ୍ସ ଅଧିନିୟମ, 1940** ଅନୁଯାୟୀ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଔଷଧୀୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଭାବରେ ଲାଇସେନ୍ସପ୍ରାପ୍ତ |

ଡ୍ରଗ୍ସ ଏବଂ କସମେଟିକ୍ସ ଆକ୍ଟ, 1940, ଔଷଧ ଆମଦାନୀ ଏବଂ ଭାରତରେ ପ୍ରସାଧନ ସାମଗ୍ରୀ, ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିତରଣକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାଏ |

- **ଅଧ୍ୟାୟ IV** ଔଷଧ ଉତ୍ପାଦନ, ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ବିତରଣ ବିଷୟରେ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରେ (ଗୁଣବତ୍ତା, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଔଷଧ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ନିଷେଧ ଇତ୍ୟାଦି)
- **ଅଧ୍ୟାୟ IVA** ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଔଷଧ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରେ |

ଡ୍ରଗ୍ ନିୟମ, 1945 ର କେତେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିମ୍ବ ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦ ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ :

- **ଭାଗ XVI** ଆୟୁର୍ବେଦିକ, ସିଦ୍ଧ କିମ୍ବା ୟୁନାନି ଡ୍ରଗ୍ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ |
- **ଭାଗ XVII** ଆୟୁର୍ବେଦିକରେ ଲେବେଲିଂ, ପ୍ୟାକିଂ ଏବଂ ଆଲକୋହଲ ସୀମା ମଧରେ (ସିଦ୍ଧ ସହିତ) କିମ୍ବା ୟୁନାନି ଡ୍ରଗ୍ସ ବ୍ୟବହୃତ|
- **ଭାଗ XIX** ଆୟୁର୍ବେଦିକ, ସିଦ୍ଧ ଏବଂ ୟୁନାନି ଡ୍ରଗ୍ସର ମାନକ ଉପରେ ବ୍ୟବହୃତ |

ଅବଶ୍ୟ, "ଆଜାଦିରାକ୍ଟିନ୍" କୁ ପ୍ରାଥମିକ ଉପାଦାନ ଭାବରେ ଧାରଣ କରିଥିବା ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଘରୋଇ କୀଟନାଶକ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ (ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ କୁହାଯାଏ), ଯାହାକି **କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968** ଏବଂ **କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971** ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ | ଉତ୍ପାଦକ ଏବଂ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକର ପଞ୍ଜିକରଣ ଧାରକମାନେ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣର ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହି ଆଇନର ନିୟମାବଳୀ ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡିବ | ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଦଲିଲର ର କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରେ ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ସଂକ୍ଷେପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି |

କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968 ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି କୀଟନାଶକର ଆମଦାନୀ, ଉତ୍ପାଦନ, ବିକ୍ରୟ, ପରିବହନ, ବଣ୍ଟନ,ଏବଂ ପଶୁମାନଙ୍କର ଏବଂ ମଣିଷ ପ୍ରତି ବିପଦକୁ ରୋକିବା| ଏହା ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ଧାରା ଗୁଡିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା,

ଧାରା 9 ରେ ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ନିମ୍ବ ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦ ସମେତ ସମସ୍ତ କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ଉପରେ ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି|

ଧାରା 10 ପଞ୍ଜୀକରଣ ନହେବା କିମ୍ବା ବାତିଲ୍ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ଉତ୍ପାଦକଙ୍କ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି|

DO NOT PRINT

ଧାରା 13 କୀଟନାଶକ କିମ୍ବା କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ବାତିଲ୍ |କୀଟନାଶକ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଲାଇସେନ୍ସ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରେ |

ଧାରା 14 ରେ **ଧାରା 13** ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦନ ଲାଇସେନ୍ସ କୀଟନାଶକ ପ୍ରତ୍ୟାହାର, ନିଲମ୍ବନ ଏବଂ ସଂଶୋଧନ ଉପରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି |

ଧାରା 17 କେତେକ କୀଟନାଶକ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଆମଦାନି ନିଷେଧ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି |

ଉତ୍ପାଦକ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନଙ୍କ ପାଇଁ **କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971** ର ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି;

ଅଧ୍ୟାୟ III କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ଉପରେ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରେ (ପଞ୍ଜୀକରଣର ପରିଚାଳନା ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟିର ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲ୍)

ଅଧ୍ୟାୟ IV କୀଟନାଶକ ଉତ୍ପାଦନ, କୀଟନାଶକ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ଲାଇସେନ୍ସର ସର୍ତ୍ତ, ଇତ୍ୟାଦି ଉପରେ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରେ,

ଅଧ୍ୟାୟ V କୀଟନାଶକ ପ୍ୟାକେଜିଂ ଏବଂ ଲେବେଲିଂ ଉପରେ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରେ |

ଅଧ୍ୟାୟ VII ରେଳ, ସଡ଼କ କିମ୍ବା ଜଳ ଦ୍ୱାରା ଗମନାଗମନରେ କୀଟନାଶକ ପରିବହନ ଏବଂ ସଂରକ୍ଷଣ ଉପରେ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରେ |

ଅଧ୍ୟାୟ IX ରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି, କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ଫର୍ମ ଏବଂ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଆବେଦନ ପାଇଁ, **କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968** ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ ପାଇଁ, ସାଧାରଣ ଫର୍ମ ଏବଂ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଅଛି କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ, କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ, କୀଟନାଶକ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ଆବେଦନ, ଲାଇସେନ୍ସ ଆବେଦନ ପାଇଁ ଅନୁଦାନ , କୀଟନାଶକ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ବିତରଣ ଇତ୍ୟାଦି|

1. ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦର ଉତ୍ପାଦକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା (ଆମଦାନୀକାରୀ ଏବଂ ରପ୍ତାନିକାରୀ)

ଉଦ୍ଭିଦ ଭିତ୍ତିକ କୀଟନାଶକ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଉପାଦାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରନ୍ତି ଯାହା ସିନ୍ଥେଟିକ୍ ରାସାୟନିକ କୀଟନାଶକ ପ୍ରତିରୋଧର ସୁଯୋଗକୁ କମ୍ କରିଥାଏ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଥିବାରୁ ଏବେ ଏହା ଲୋକପ୍ରିୟତା ହାସଲ କରୁଛି | ମଶା ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ନିମ୍ବ ଅତ୍ୟଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଜୈବିକ କୀଟନାଶକ ଭାବରେ ଉଭା ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହାର ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡିକ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର କୀଟନାଶକ ଗୁଣ ଦେଖାଇଛିଏବଂ ଏହା ମ୍ୟାଲେରିଆ ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର କୀଟପତଙ୍ଗ ପ୍ରଜାତି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି| ଅଧିକନ୍ତୁ, ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ ଏବଂ DDT ର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ବିକଳ୍ପ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି |

ବର୍ତ୍ତମାନ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ଉତ୍ପାଦର ଗଠନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି କୀଟନାଶକ ଡ୍ରଗ୍ ଭାବରେ କିମ୍ବା ମଶା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇପାରେ|

ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଔଷଧ ଆକାରରେ ନିମ୍ବ ଉତ୍ପାଦ

ଭାରତରେ, ନିମ୍ବ ପ୍ଲାଣ୍ଟର ଯେକୌଣସି ଅଂଶ (ଗୁଡିକ) ଧାରଣ କରିଥିବା, ଧାରା 3 (a) କିମ୍ବା 3 (h)(i) ଅନୁଯାୟୀ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିବା ଯେକୌଣସି ଉପାଦାନକୁ, ଡ୍ରଗ୍ସ ଏବଂ **କସମେଟିକ୍ସ ଆକ୍ଟ, 1940** ଏବଂ **ଡ୍ରଗ୍ ନିୟମ, 1945** ଅନୁଯାୟୀ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଔଷଧ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ| ବର୍ତ୍ତମାନ, କ୍ରିମ୍, ମଶା ଘଉଡାଇବା ଭଳି ଉତ୍ପାଦ, ତରଳ ବାଷ୍ପୀକରଣକାରୀ, ରୁମ୍ ସ୍ପ୍ରେ, ଧୂପକାଠି ଇତ୍ୟାଦି ଉତ୍ପାଦ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଔଷଧ ଭାବରେ ଲାଇସେନ୍ସପ୍ରାପ୍ତ |

ଅବଶ୍ୟ, ନିମ୍ (ଭଗ୍ନାଂଶ) ଠାରୁ ପୃଥକ ଫାଇଟୋକେମିକାଲ୍ସ ଧାରଣ କରିଥିବା ସୂତ୍ର, ଉତ୍ପାଦକ ଲାଇସେନ୍ସ ନେବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ସେମାନେ **ଡ୍ରଗ୍ସର ନିୟମ 2 (eb) 1945** ରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ଫାଇଟୋଫାର୍ମାସ୍ୟୁଟିକାଲ୍ସର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ (MoHFW)ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଅଧୀନରେ ଥିବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଡ୍ରଗ୍ ମାନକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସଂଗଠନ (CDSCO) କୁ ଲାଇସେନ୍ସ ନେବାକୁ ଆବେଦଦାନ କରି ପାରିବେ।

DO NOT PRINT

କୀଟନାଶକ ଭାବରେ ନିମ୍ବ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ

ଭାରତରେ, ଆଜାଡିରାକ୍ଟିନ୍ (ନିମ୍ବ ଉପାଦାନ) ଧାରଣ କରିଥିବା ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ପ୍ରାଥମିକ ଭାବରେ ଘରୋଇ କୀଟନାଶକ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି (CIB & RC) ରେ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍ କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ଏହିପରି ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ ଉତ୍ପାଦକଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପାଖରେ ଲାଇସେନ୍ସ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ପଡିବ|ଆଗକୁ ଉତ୍ପାଦକମାନେ ଉତ୍ପାଦନ ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ପରେ ନିୟାମକ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି | ଉତ୍ପାଦକମାନେ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଏବଂ ଏକ ନୂତନ ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ କ୍ଲିୟରାନ୍ସ ପାଇଁ ଏକକାଳୀନ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ | ଆମଦାନୀକାରୀ ଏବଂ ରପ୍ତାନିକାରୀମାନେ ଆବଶ୍ୟକ ନିୟମାବଳୀ ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ |

ଉତ୍ପାଦକମାନେ ସ୍ୱଦେଶୀ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ, ରପ୍ତାନି ପାଇଁ କିମ୍ବା ଉଭୟ ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦକମାନେ ସ୍ୱଦେଶୀ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପନ କରିପାରିବେ | ରପ୍ତାନି ପାଇଁ ଭାରତରେ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ ଆମଦାନୀକାରୀ ଏବଂ ଉତ୍ପାଦକ ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି (CIB & RC) ରେ ପଞ୍ଜିକରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ,ଯାହାକି କୃଷି ଏବଂ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଅଧୀନରେ କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968 ଏବଂ କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971 ଅଧିନରେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ |

1.1 ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ନିୟାମକ ଆବଶ୍ୟକତା

- ଉତ୍ପାଦକମାନେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଏବଂ କ୍ଲିୟରାନ୍ସ ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ଏବଂ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ସ୍ତରରେ ନିୟାମକ ଆବଶ୍ୟକତା ପାଳନ କରନ୍ତି |
- ଉତ୍ପାଦକମାନେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଜାଣିବେ ଯେ ଭାରତରେ ଏକ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦାଙ୍କ ସହିତ ଜଡିତ; ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍ ଏହାର ନାମ ସହିତ ପଞ୍ଜିକରଣ ଏବଂ ପ୍ରି-କମିଶନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନିୟାମକ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ, (ଏକ ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ), ଏବଂ କମିଶନ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ (ପୂର୍ବ ଉତ୍ପାଦନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅନୁମୋଦନ) | ପ୍ରି-କମିଶନ ଏବଂ ପୋଷ୍ଟ-କମିଶନ ସହିତ ଜଡିତ ନିୟାମକ ଆବଶ୍ୟକତା ପର୍ଯ୍ୟାୟଗୁଡିକ ସ୍କିମେଟିକ୍ ଭାବରେ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଛି |
- ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଭାରତରର ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ପଦରକ୍ଷପଗୁଡିକର ବିବରଣୀ ପାଇଁ (https://www.investindia.gov.in/) ଏବଂ (https://dipp.gov.in/) ୱେବସାଇଟଗୁ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କୋଯାଇପାଏେ | ଏକ ନୂତନ ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କେବା ଏବଂ ନିମବ-ଆଧାତେ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକେ ପଞ୍ଜୀକେଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ କିୟୋନସ ଆୱବଦନ ଏକକାଳୀନ କୋଯାଇପାବେ |ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ | ଏକ ନୂତନ ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଏବଂ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ କ୍ଲିୟରାନ୍ସ ଆବେଦନ ଏକକାଳୀନ କରାଯାଇପାରିବ |
- ସମସ୍ତ ଉତ୍ପାଦକ / ଆମଦାନୀକାରୀ / ରପ୍ତାନିକାରୀମାରନ ରସମାନଙ୍କର ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକୁ କୀଟନାଶ୍କ ଅଧିନିୟମର ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଧାରା 9, 1968 (ବଟାନିକାଲ୍ କୀଟନାଶ୍କ) ରକନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶ୍କ ରବାଡଗ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି (CIB & RC), ଉଦ୍ଭିଦ ସୁରକ୍ଷା ନିରଦଗଶାଳୟ, କ୍ୱାରାଟିନ୍ ଏବଂ ରଷ୍ଟାରରଜ୍ (PPQS), ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ କୃଷି ଏବଂ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ, ଭାରତ ସରକାର ସହିତ ପଞ୍ଜିକରଣ କରିବା ଜରୁରୀ |
- ଥରେ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ CIB & RC ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଗଲେ, ଉତ୍ପାଦକମାନେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ନେବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ଯଥା, ଉତ୍ପାଦନ ଲାଇସେନ୍ସ ଯେଉଁଠାରେ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ର ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବ |ଉତ୍ପାଦକମାନେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର କୃଷି କିମ୍ବା କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଜିଲ୍ଲା କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ନିକଟକୁ ଯିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ଯେଉଁଠାରେ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ଉତ୍ପାଦନ ଲାଇସେନ୍ସ ପାଇବା ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପିତ ହେବ |ନିୟାମକ ଆବଶ୍ୟକତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ଶାରୀରିକ ପରିଦର୍ଶନ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର ୱେବସାଇଟ୍ ପରିଦର୍ଶନ କରି ମିଳିପାରିବ | ଉତ୍ପାଦକମାନେ ସୃଷ୍ଟି ହେବାକୁ ଥିବା ସର୍ବନିମ୍ନ ଭିତ୍ତିଭୂମି ପାଇଁ ଏବଂ କୀଟନାଶକ ଉତ୍ପାଦକ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସୂତ୍ର ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହେବାକୁ ଉତ୍ପାଦନ ଲାଇସେନ୍ସ ଇସୁ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ୍|

DO NOT PRINT

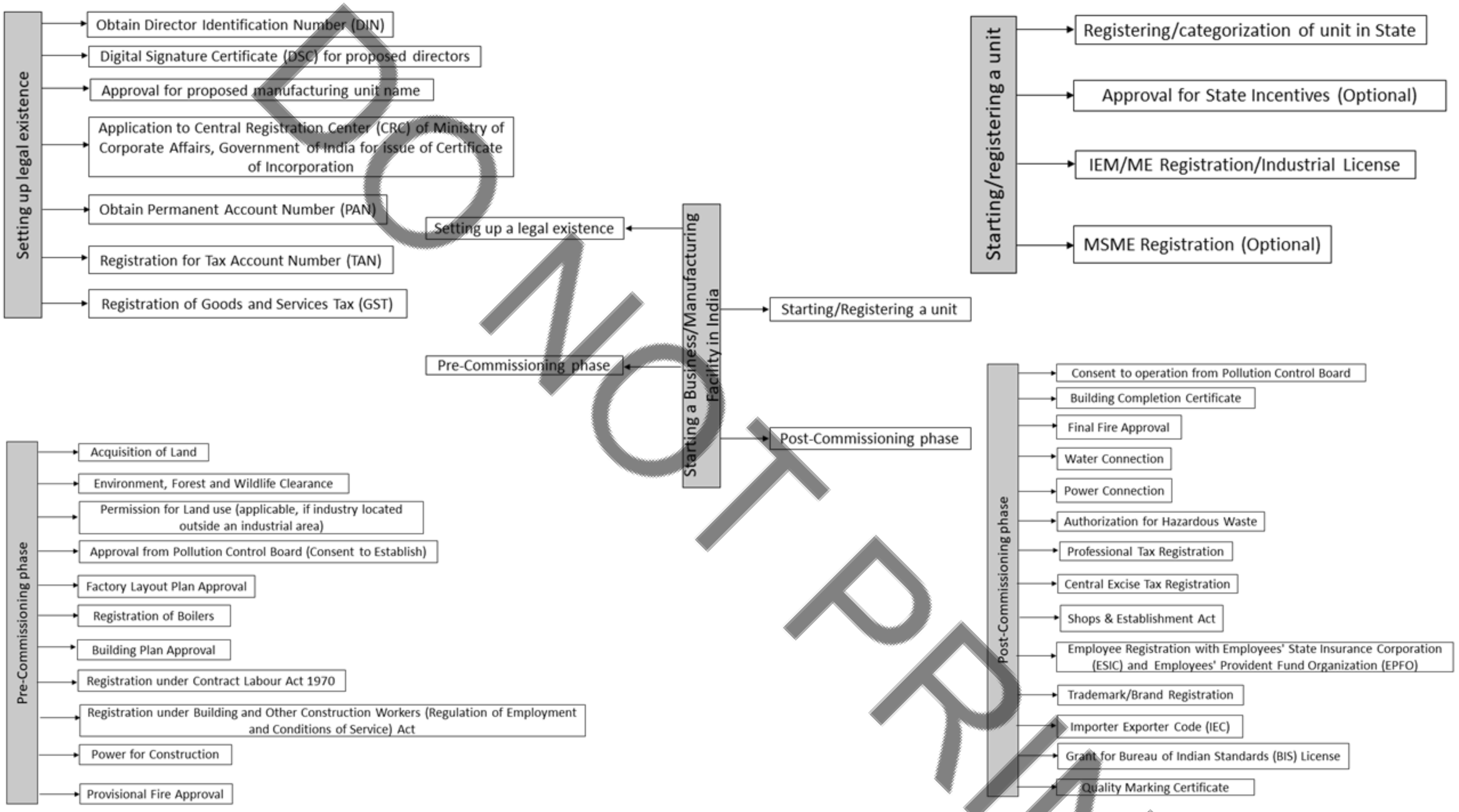

DO NOT PRINT

ଚିତ୍ର-1. ଭାରତରେ ଏକ ନୂତନ ବ୍ୟବସାୟ / ଉତ୍ପାଦନ ସୁବିଧା ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ନିୟାମକ ପ୍ରକ୍ରିୟା

[The above schematic has been drawn by Toxics Link based on the resources available on Department for Promotion of Industry and Internal Trade (DPIIT) and National Investment Promotion and Facilitation Agency (Invest India) websites

(http://ppqs.gov.in/sites/default/files/c12011.doc) ଏକ ଉଦାହରଣ ଭାବରେ,ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟରେ ଏକ ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ, ଉତ୍ପାଦକମାନେ ସୂଚନା ପାଇବା ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ୱେବସାଇଟ୍ (https://maitri.mahaonline.gov.in/) ପରିଦର୍ଶନ କରିପାରିବେ | | ଉତ୍ପାଦକମାନେ ସମାନ ନିମ୍-ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ ଉତ୍ପାଦନପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ୟୁନିଟ୍ ସେଟ୍ ଅପ୍ କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି, ସେମାନେ PPQS ୱେବସାଇଟରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁସରଣ କରିପାରିବେ| (http://ppqs.gov.in/sites/default/files/4.22012.doc)

- ଉତ୍ପାଦନ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ପରେ, ବିକ୍ରୟ, ଷ୍ଟକ୍, ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ପାଇବା ଆବଶ୍ୟକ | କୀଟନାଶକ ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା ବିତରଣ ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଆବେଦନ କରାଯିବ |
- ଯଦି ଉତ୍ପାଦକୁ ଏକରୁ ଅଧିକ ସ୍ଥାନରେ ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା ଷ୍ଟକ୍ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଛି, ଏହିପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନ ଉପରେ ପୃଥକ ଭାବରେ ଆବେଦନ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ |
- ଦେଶରେ ବିକ୍ରୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆମଦାନୀ କରୁଥିବା ନିମ୍ବ କୀଟନାଶକ ଆମଦାନୀକାରୀ CIB & RC ରୁ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପାଇବା ଆବଶ୍ୟକ | ସେହିଭଳି ସ୍ୱଦେଶୀ ଭାବରେ ନିର୍ମିତ କୀଟନାଶକ ରପ୍ତାନିକାରୀମାନେ କୀଟନାଶକ
- ଅଧିନିୟମ, 1968 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ CIB & RC ରୁ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପାଇବା ଆବଶ୍ୟକ |

DO NOT PRINT

1.1.1 CIB & RC ସହିତ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ପଞ୍ଜୀକରଣ |

- କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି (CIB & RC)ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅଧୀନରେ, ଉଦ୍ଭିଦ ସୁରକ୍ଷା, କ୍ୱାରାଣ୍ଟିନ୍ ଏବଂ ଷ୍ଟୋରେଜ୍ (PPQS) ଯାହାକି, କୃଷି ଏବଂ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଅଧିନରେ ରହିଛି ତାହା ଅନୁଯାୟୀ, ପଞ୍ଜୀକରଣ ସହ ଜଡିତ ବୈଷୟିକ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ରେ ଭାରତ ସରକାର ଦାୟୀ |କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, କୀଟନାଶକ ଆକ୍ଟ, 1968, ଅନ୍ତର୍ଗତ PPQS ୱେବସାଇଟ୍ ରେ ଦିଆଯାଇଛି (http://ppqs.gov.in/divisions/central-insecticides ବୋର୍ଡ-ପଞ୍ଜୀକରଣ-କମିଟି / ପଞ୍ଜୀକରଣ-ପ୍ରଣାଳୀ) | CIB & RC ର ଯୋଗାଯୋଗ ଠିକଣା **ସଂଲଗ୍ନ-II** ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି|
- ଆଜାଡିରାକ୍ଟିନ୍ ଧାରଣ କରିଥିବା ସମସ୍ତ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ CIB & RC ସହିତ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବା ଜରୁରୀ ଯାହାକି 1968 ର ଧାରା ୨ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦକ, ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ **କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968** ର ଧାରା ୨ ଅନୁଯାୟୀ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ | ଭାରତରେ ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ବିତରଣ ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ / ଆମଦାନୀ ହୋଇପାରିବ କିମ୍ବା କେବଳ ରପ୍ତାନି ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦିତ ହୋଇପାରିବ|
- ଯଦି ଭାରତରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ କୀଟନାଶକ ପ୍ରବେଶ କରେ, ପୋକ ପଞ୍ଜିକରଣ କମିଟି, ଯେକୌଣସି ବିଚାରାଧୀନ ଅନୁସନ୍ଧାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଦୁଇ ବର୍ଷ ପାଇଁ ତଳେ ଏକ ଅସ୍ଥାୟୀ ପଞ୍ଜିକରଣ ପ୍ରଦାନ କରିପାରନ୍ତି | ଧାରା ୨ (3B) ଥରେ ଅସ୍ଥାୟୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ ସମାପ୍ତ ହେଲେ ଉତ୍ପାଦକମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାୟୀ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ପଡିବ | କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ଏକ ସାଧାରଣ ଆବେଦନ ଫର୍ମ PPQS ୱେବସାଇଟ୍ ରେ ଉପଲବ୍ଧ (http://ppqs.gov.in/sites/default/files/form-i_0.pdf) ଅସ୍ଥାୟୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଶେଷ ହେବା ପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସ୍ଥାୟୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଆବେଦନକରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯାହାକି ଧାରା ୨ (3) ଅନ୍ତର୍ଗତ PPQS ୱେବସାଇଟରେ ରେଫର୍ କରାଯାଇପାରିବ (http://ppqs.gov.in/sites/default/files/1.142011.doc).
- ଯଦି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ତଥ୍ୟଗୁଡିକ ଧାରା ୨ (3) ଅନୁଯାୟୀ ନିୟମିତ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧୀନରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନୁହେଁ ତେବେ ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କୁ ଧାରା ୨ (3B) ଅନୁଯାୟୀ ଅସ୍ଥାୟୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ ମଧ ଦିଆଯାଇପାରେ | ଅସ୍ଥାୟୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅନୁମତି ଆବଶ୍ୟକୀୟ ତଥ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ଦୁଇ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଏହାକୁ ଏକ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରେ ଯଦି ଘରୋଇ କୀଟନାଶକ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଆଜାଦିରାଚଟିନ ଯୁକ୍ତ ଏକ ନିମ୍ବ ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦ ପୂର୍ବରୁ ହୋଇସାରିଛି ଯେକୌଣସି ଉତ୍ପାଦକଙ୍କ ଆବେଦନରେ ଭାରତରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଛି, ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ଉତ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ଚାହିଁବେ କିମ୍ବା ସେହି କୀଟନାଶକ ଆମଦାନୀ କରିବାକୁ ହେଲେ କୀଟନାଶକ ଆଇନର ଧାରା ୨(4) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ପଡିବ, 1968. ଏହା ମଧ. ମି-ଟୁ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ ନାମରେ ଜଣାଶୁଣାଏହା "ମୁଁ-ମଧ" ପଞ୍ଜୀକରଣ ଭାବରେ ମଧ ଜଣାଶୁଣା | ଆଜାଦିରାକ୍ଟିନ୍ ଧାରଣ କରିଥିବା ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ପଞ୍ଜୀକରଣ PPQS ରେ ଧାରା ୨ (4) ଅନୁଯାୟୀ କୀଟନାଶକ ଭାବରେ ଦିଆଯାଏ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଉପରେ ସର୍ବଶେଷ ବିବରଣୀ ୱେବସାଇଟ୍ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି| (http://ppqs.gov.in/sites/default/files/1.32011.doc)
- ଘରୋଇ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ପଜୀକରଣ ବେଳେ କେତେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ବିଚାର କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ |
  - ସକ୍ରିୟ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଆଜାଡିରାକ୍ଟିନ୍ ଏବଂ ନିମ୍ବ ବାହାର କରିବା ସମୟରେ ଜଡିତ ଅନ୍ୟ ଉପାଦାନ ହେବା ଉଚିତ୍ |
  - ନିମ୍ବ ବାହାର କରିବା ସମୟରେ ଜଡିତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର କୀଟନାଶକ ବିଷାକ୍ତତା ଉପରେ ତଥ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ଉଚିତ୍ |
  - ଉପଭୋକ୍ତା ଏବଂ ସ୍ପ୍ରେ ଅପରେଟରମାନଙ୍କର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ମନିଟରିଂ |
- ନିମ୍ବ ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦର ପଞ୍ଜିକରଣ ଉପରେ ଅଧିକ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ **କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971**ର **ଅଧ୍ୟାୟ-III** ଅନ୍ତର୍ଗତ ନିୟମକୁ ଉତ୍ପାଦକ/ଆମଦାନୀକାରୀମାନେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ|
- ଉତ୍ପାଦକମାନେ CIB & RC ପୋର୍ଟାଲରେ କୈଣସି କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି |(https://pesticides-registrationindia.nic.in/) | ଆବେଦନ ଦାଖଲ ପରେ, ଏହା |ପ୍ରୟୋଗ ଏବଂ ତଥ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣତା ପାଇଁ ପ୍ରାଥମିକ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥାଏ |ଉତ୍ପାଦକମାନେ PPQS ୱେବସାଇଟରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଚେକ୍ ଲିଷ୍ଟକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ,ଧାରା ୨ (3) ଏବଂ

DO NOT PRINT

9 (4) ଅଧୀନରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ହୋଇପାରେ ସେମାନଙ୍କର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଆବେଦନକୁ ମଜବୁତ କରିବାକୁ (http://ppqs.gov.in/divisions/cib-rc/checklist)

- ସାଧାରଣତ ,, ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା 12 ରୁ 18 ମାସ ସମୟ ନେଇଥାଏ (ତଥ୍ୟ ଅଭାବ, ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି , ଯଦି ଥାଏ) ଥରେ ଆବେଦନ CIB & RC ରେ ଦାଖଲ ହୋଇଗଲେ କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ସମୟ ସୀମା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିବରଣୀଗୁଡିକ, ଧାରା 9 (3) ଅନୁଯାୟୀ **କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968 ସଂଲଗ୍ନ - III** ରେ ଆବଦ୍ଧ |
- ଥରେ ଉତ୍ପାଦକମାନଙ୍କୁ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଦିଆଯିବା ପରେ, ଉତ୍ପାଦକ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକ ହୋଇଯାଏ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକ ଏବଂ ଏହା କୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସର୍ତ୍ତଗୁଡିକ ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡିବ | CIB & RC ଦ୍ଵାରା ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପଞ୍ଜୀକରଣ, ରଚନା, ସେଲଫି, ଲେବଲ୍, ଡୋଜ, ବ୍ୟବହାର, ନିରାପତ୍ତା ସତର୍କତା, ଇତ୍ୟାଦି ସର୍ତ୍ତଗୁଡିକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରେ |

1.1.2 ଲେବଲ୍ ଏବଂ ପ୍ୟାକେଜିଂ

ଉତ୍ପାଦକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦର ଲେବଲ୍ ଏବଂ ପ୍ୟାକେଜିଂ ଆବଶ୍ୟକତା ପାଳନ କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦକମାନେ **କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971** ର ଅଧ୍ୟାୟ V କୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ଜରୁରୀ | ଲେବଲ୍ ଏବଂ ପ୍ୟାକେଜିଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ, ଏବଂ ଉତ୍ପାଦକ CIB & RC ଦ୍ଵାରା ଅନୁମୋଦିତ ଲେବଲ୍ ଏବଂ ଲିଫଲେଟ୍ ଅନୁସରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ,ଉତ୍ପାଦ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ପଞ୍ଜୀକରଣ ସହିତ ଆବଦ୍ଧ | ଲେବଲ୍ ଏବଂ ଲିଫଲେଟ୍ ଗୁଡିକ CIB & RC ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାରେ ଛପା ହେବା ଆବଶ୍ୟକ | ଏହାକୁ ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା ବଣ୍ଟନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଅନ୍ତିମ ଉତ୍ପାଦ ଧାରଣ କରିଥାଏ |

ଉତ୍ପାଦକମାନେ କ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ ସ୍ମାରକପତ୍ର ଦେବା ପାଇଁ କୀଟନାଶକ, ଉତ୍ପାଦକ ଏବଂ ଡିଲର ଷ୍ଟକ୍ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକାର କ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ ସ୍ମାରକପତ୍ର ଦେବା , ପ୍ୟାକିଂ ବିଷୟରେ; ରେକର୍ଡଗୁଡିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ଇତ୍ୟାଦି **ପାଇଁ କୀଟନାଶକ ଅର୍ଡର, 1986** (ମୂଲ୍ୟ, ଷ୍ଟକ୍ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଏବଂ ଦାଖଲ) ଅନୁସରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ଯାହାକି ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀ ଅଧିନିୟମ, 1955 ଅଧିନରେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ|

ଯେଉଁଠାରେ ନିର୍ମାତା ନିମ୍-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବିଡିଂ ଏବଂ ରପ୍ତାନିରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ | ବିଶ୍ୱ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଂଗଠନ (WHO) ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ପଡିପାରେ ଏବଂ ଭଲ ଲେବଲ୍ ଏବଂ ପ୍ୟାକେଜିଂ ଅଭ୍ୟାସ ପାଇଁ WHO ୱେବସାଇଟକୁ ରେଫର୍ କରିପାରିବ|

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉତ୍ସ:

କୀଟନାଶକ ପାଇଁ ଭଲ ଲେବେଲିଂ ଅଭ୍ୟାସ ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ | କୀଟନାଶକ ପରିଚାଳନା ଉପରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଆଚରଣ ବିଧି |

https://www.who.int/publications/i/item/9789241509688

1.1.3 ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକର ଗୁଣବତ୍ତା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ

ଉତ୍ପାଦକମାନେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ସମାନ ଗୁଣର ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଉପାଦାନଗୁଡିକ ନିଶ୍ଚିତ କରିବେ |ସେମାନଙ୍କର ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ CIB & RC କୁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ପରି ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ଉତ୍ପାଦନ |

ଉତ୍ପାଦକମାନେ ଉତ୍ପାଦନ ସମୟରେ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଉପାଦାନଗୁଡିକ ର ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ CIB & RC କୁ ଦାଖଲ ଉତ୍ପାଦ ର ସମାନ ଗୁଣ ନିଶ୍ଚିତ କରିବେ |ଉତ୍ପାଦକମାନେ ନିରାପତ୍ତା, ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଆବଶ୍ୟକତା CIB & ଦ୍ଵାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ପଞ୍ଜୀକରଣ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସର୍ତ୍ତଗୁଡିକ ଅନୁଯାୟୀ ପାଳନ କରିବା ଜରୁରୀ |

DO NOT PRINT

1.1.4 ପରିବହନ ଏବଂ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ପ୍ରଣାଳୀ |

ଉତ୍ପାଦକମାନେ କୀଟନାଶକ ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ପରିବହନ ପାଇଁ **କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971** ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି | ସହିତ ଯେହେତୁ କୀଟନାଶକ ସାଧାରଣତ ରେଳବାଇ ଦ୍ଵାରା,ପରିବହନ କରାଯାଇଥାଏ | କୀଟନାଶକ ଧାରଣ କରିଥିବା ପ୍ୟାକେଜଗୁଡ଼ିକ ରେଳ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ରେଡ୍ ଶୁଳ୍କରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ୟାକ୍ କରାଯିବ |

(https://indianrailways.gov.in/railwayboard/uploads/Download%20File.pdf)

ସମସ୍ତ କୀଟନାଶକ ପରିବହନ କିମ୍ବା ସଂରକ୍ଷଣ ଏପରି କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେପରି ଏହା ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ପଶୁ ଫିଡ୍ ସହିତ ସିଧାସଳଖ ଯୋଗାଯୋଗରେ ଆସିବ ନାହିଁ | କୀଟନାଶକ ଧାରଣ କରିଥିବା ପ୍ୟାକେଜ୍ ଅନ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ସ୍ଥାନଠାରୁ ଦୂରରେ ଅଲଗା କୋଠରୀ କିମ୍ବା ପରିସରରେ ଗଚ୍ଛିତ ହେବା ଉଚିତ |ପ୍ରବନ୍ଧଗୁଡିକ ସବିଶେଷ ତଥ୍ୟ ପାଇଁ, ଉତ୍ପାଦକମାନେ **କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971** ର ଅଧ୍ୟାୟ VII କୁ ଅନୁସରଣ କରିପାରିବେ |

1.2 ଡ୍ରଗ୍ ଭାବରେ ଅନ୍ୟ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ନିୟାମକ ଆବଶ୍ୟକତା |

ଭାରତରେ, ନିମ୍ବ ପ୍ଲାଣ୍ଟର ଯେକୌଣସି ଅଂଶ (ଗୁଡିକ) ଧାରଣ କରିଥିବା ଯେକୌଣସି ଉପାଦାନକୁ, ଡ୍ରଗ୍ସ ଏବଂ କସମେଟିକ୍ସ **ଅଧିନିୟମ, 1940 ଏବଂ ଡ୍ରଗ୍ ନିୟମ, 1945** ଅନୁଯାୟୀ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଔଷଧ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ ଏହା ବ୍ୟତୀତ ମଶା ଘଉଡାଇବା କ୍ରିମ୍, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ହଳଦୀ କିମ୍ବା ତେଲ ସହିତ ତରଳ ପଦାର୍ଥ ସହିତ ନିମ୍ବ ଏକ୍ସଟ୍ରାକ୍ଟ ଧାରଣ କରିଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ବାଷ୍ପୀକରଣକାରୀ, ରୁମ୍ ସ୍ପ୍ରେ, ଧୂପ ବାଡି ମଶା ଘଉଡାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଗୁଡିକୁ **କସମେଟିକ୍ସ ଅଧିନିୟମ 1940** ଅନୁଯାୟୀ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଔଷଧୀୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ|

ଆୟୁର୍ବେଦିକ ସୂତ୍ରର ବିକାଶ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବା ଉତ୍ପାଦକମାନେ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ବିଜ୍ଞାନରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପରିଷଦ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, ଆୟୁଷ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ, ଭାରତ ସରକାର କୁ ସୂଚିତ କରିପାରିବେ | (https://www.ayush.gov.in/docs/guideline drug-development.pdf)

ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଔଷଧର ସମସ୍ତ ଉତ୍ପାଦକଙ୍କୁ ଉତ୍ପାଦର ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଯୁକ୍ତ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରାଧିକରଣକୁ ଲାଇସେନ୍ସ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠା **ଡ୍ରଗ୍ ନିୟମ, 1945** ମାଧ୍ୟମରେ ହେବ| ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଔଷଧ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଆବେଦନ ପାଇଁ ଇ- ପୋର୍ଟାଲ୍ (www.e-aushadhi.gov.in)

- ଯଦି ଉତ୍ପାଦନ ଏକରୁ ଅଧିକ ରାଜ୍ୟରେ ହୁଏ, ତେବେ ଏହିପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଏକ ପୃଥକ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ |
- ଉତ୍ପାଦକମାନେ ନିମ୍ବ ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦର ଗୁଣବତ୍ତା ମାନକ ଉପରେ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରିବେ।
  - ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଔଷଧ ପାଇଁ ଫାର୍ମାକୋପିୟା କମିଶନ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶିତ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଫାର୍ମାକୋପିୟା ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ (API) ଆୟୁଷ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ

    Neem Leaf: API Part 1-Vol (2)

    Neem Stem bark: API Part 1-Vol (2)

    Neem Root bark: API Part 1-Vol (5)

    Neem Flower: API Part 1-Vol (5)

    Neem Fruit: API Part 1-Vol (5)
  - ICMR ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶିତ \ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅନୁସରଣ କରିପାରନ୍ତି |
  - ହର୍ବାଲ ମୋନୋଗ୍ରାଫ୍ (Indian Indian Pharmacopoeia Commission) ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ (MoHFW)

DO NOT PRINT

- ଉତ୍ପାଦକମାନେ ରପ୍ତାନି ପାଇଁ WHO ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ମାନବ ଚର୍ମ ପାଇଁ ମଶା ପ୍ରତିରୋଧକମାନଙ୍କର ଫଳପ୍ରଦତା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ଉଚିତ୍ | (https://www.who.int/publications/i/item/WHO-HTM-NTD-WHOPES-2009.4)
- ମଶା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ନୂତନ ନିମ୍ବଯୁକ୍ତ ଫାଇଟୋଫାର୍ମାସ୍ୟୁଟିକାଲ ଔଷଧର ଉତ୍ପାଦକ ଓ ଆମଦାନୀକାରୀ ସିଡିଏସସିଓଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ନେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଡା, MoHFW, ଭାରତ ସରକାର 'ଫାଇଟୋଫାର୍ମାସ୍ୟୁଟିକାଲ' ପାଇଁ ନିୟାମକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଯଥା ପରିଭାଷିତ **କରାୟାଇଛି ଔଷଧ ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 2(eb), 1945**

1.3 ନିମ୍ବ ଏବଂ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ପାଇଁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁସରଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ |

- ଉତ୍ପାଦନକାରୀମାନେ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିୟମାବଳୀ ପାଳନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି|ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ (U.P.) ଅଧୀନରେ ନିମ୍ବ ଗଛ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ଗ୍ରୀଭ୍ ଜମିରୁ ନିମ୍ବ ଗଛ କାଟିବାକୁ **ବାରଣ କରିବାକୁ ଗ୍ରାମୀଣ ଏବଂ ପାହାଡ କ୍ଷେତ୍ର ଅଧିନିୟମ, 1976** ଅଧିନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତିଗୁଡିକ ହୋଇଛି| ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତାମିଲନାଡୁରେ, ନିମ୍ବ ମଞ୍ଜି, ନିମ୍ବ ତେଲ କେକ୍ ଏବଂ ନିମ୍ବ ତେଲ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଗୋଦାମ ଅଧିନିୟମ, 1951 ଗୋଦାମଗୁଡ଼ିକର ଲାଇସେନ୍ସ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ | ତାମିଲନାଡୁରେ ସେହିଭଳି **ତାମିଲ୍ ନାଡୁ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ମାର୍କେଟିଂ (ନିୟମାବଳୀ) ଅଧିନିୟମ, 1987** ନିମ୍ବ ମଞ୍ଜି କୁ ଏକ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଭାବରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ |(ତେଲ ବିହନ ବର୍ଗରେ)
- ନିମ୍ବ ଶୁଖିଲା ମଞ୍ଜି ଏବଂ ନିମ୍ବ କେକ୍ ଆମଦାନୀକାରୀମାନେ ଏବଂ **ରପ୍ତାନିକାରୀମାନେ ଉଦ୍ଭିଦ କ୍ୱାରାଣ୍ଟିନ୍ ଅର୍ଡର, 2003** ଏବଂ **ବିନାଶକାରୀ କୀଟ ଏବଂ କୀଟନାଶକ ଆଇନ, 1914** ରୁ ଫାଇଟୋସାନିଟାରୀ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ପାଇବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି|
- ରପ୍ତାନିକାରୀମାନେ ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ନିମ୍ବ ଶୁଖିଲା ମଞ୍ଜି ଏକ ସୀମିତ ବର୍ଗ **ଅଟେ ଏବଂ ବଦେଶିକ ବାଣିଜ୍ୟ (ବିକାଶ ଏବଂନିୟମ) ଅଧିନିୟମ 1992** ଅଧୀନରେ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ|

The producer needs to refer various standards on neem based products issued by the Bureau of Indian Standards (BIS).

IS 4765:1975-Specification for neem kernel oil and depulped neem seed oil

IS 7787:1975-Grading for neem kernel and depulped neem seeds for oil milling

IS 14299:1995-Neem extract concentrate containing azadirachtin

IS 14300:1995-Neem based EC containing azadirachtin

The producers can get the detailed IS specification on the BIS website

The address and the contact details of BIS are in **ସଂଲଗ୍ନ-IV.**

DO NOT PRINT

2. ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ପଞ୍ଜୀକରଣ / ଲାଇସେନ୍ସ ଧାରକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ |

2.1 ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ ଔଷଧର ବ୍ୟବସାୟିକରଣ

ଭାରତରେ ବିକ୍ରୟ / ବ୍ୟବହୃତ ହେବାକୁ ଥିବା ସମସ୍ତ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ CIB & RC କୃଷି, ସମବାୟ ଏବଂ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅନୁଯାୟୀ, ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବା ଜରୁରୀ, ଯାହାକି ଭାରତର କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968 ଏବଂ କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971 ଅଧିନରେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ| ଏହି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଭାରତରେ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ | ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ ରପ୍ତାନିକାରୀ, ଉତ୍ପାଦକ ରପ୍ତାନିକାରୀମାନେ ପୃଥକ ବ୍ୟବହାର କରି ଆବେଦନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି | ଉତ୍ପାଦକ ପରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଗ୍ରହଣ ପରେ, ସେମାନେ ନିମ୍ବ ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକ ଭାବରେ ବିବେଚିତ ହେବେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦକୁ ସେମାନଙ୍କ ବାଣିଜ୍ୟରେ ବ୍ୟବସାୟିକ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବେ | ଅଧିକନ୍ତୁ, ସମସ୍ତ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ମଶା ଘଉଡାଇବା ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦ, ଡ୍ରଗ୍ସ ବର୍ଗ ଅଧୀନରେ ଡ୍ରଗ୍ସ ଏବଂ କସମେଟିକ୍ସ ଆକ୍ଟ, 1940 ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ | ଉତ୍ପାଦକମାନେ ଯେଉଁଠାରେ ଔଷଧୀୟ ଉତ୍ପାଦନ ସୁବିଧା ସ୍ଥାପନ କରାଯିବ, ASU ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରାଧିକରଣରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବା ଉଚିତ୍ |

ସମ୍ପ୍ରତି, ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ ଯଥା, ଜାତୀୟ ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ନ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ (NVBDCP) | ତେଣୁ, ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଭାରତରେ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ନାହିଁ | ତଥାପି, ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନେ ଖୁଚୁରା ବଜାରରେ ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରୟ କରିପାରିବ | ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ କେବଳ ଉକ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ | ପଞ୍ଜିକରଣଧାରୀମାନେ ନିମ୍ବ ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦର ବିକ୍ରି, ଷ୍ଟକ୍ କିମ୍ବା ପ୍ରଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ପଡିବ ଯେଉଁରାଜ୍ୟରେ ସେମାନେ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି |

ରପ୍ତାନି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଉତ୍ପାଦକମାନେ WHO ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ କୃଷି ସଂଗଠନ (FAO) ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଘରୋଇ କୀଟନାଶକ |ପରିଚାଳନା ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ଅନୁସରଣ କରିପାରିବେ |
(https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/337126/9789240011915-eng.pdf)

2.2 ଲାଇସେନ୍ସ ଦ୍ୱାରା ଔଷଧ ଭାବରେ ବର୍ଗୀକୃତ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ବ୍ୟବସାୟିକରଣ

ଲାଇସେନ୍ସ ଧାରୀମାନେ ସିଡ୍ୟୁଲ୍ ଟି, ଧାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ତମ ଉତ୍ପାଦନ ଅଭ୍ୟାସ (GMP) ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତମ ଉତ୍ପାଦନ ଅଭ୍ୟାସ (ଜିଏମ୍ପି) ପାଳନ କରିବା ଉଚିତ୍ | ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀମାନେ ଆୟୁର୍ବେଦିକ, ସିଦ୍ଧ କିମ୍ବା ୟୁନାନି ଔଷଧ ଉତ୍ପାଦନ ୟୁନିଟ୍ ପାଇଁ ଏକ ଭଲ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଅନୁଦାନ ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ମାଧ୍ୟମରେ ଆବେଦନ କରିବା ଉଚିତ୍| ଇ-ପୋର୍ଟାଲ୍ AUSHADHI (www.e-aushadhi.gov.in)

ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଔଷଧ ଉତ୍ପାଦକମାନେ ଏହି ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଗୁଣବତ୍ତାର ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ | ତୃତୀୟ-ପକ୍ଷ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଅଧୀନରେ ନିୟାମକ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ଆଧାରରେ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକୁ ଗୁଣାତ୍ମକ ସିଲ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି |

(https://www.qcin.org/documents/Certification_Scheme_AYUSH/)

DO NOT PRINT

3. ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକର ଉପଭୋକ୍ତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ

ଜନ-ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧୀନରେ ନିମ୍ବ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ସୁପାରିଶ କରାଯାଏ ନାହିଁ |(NVBDCP), କିନ୍ତୁ ଖୋଲା ଖୁଚୁରା ବଜାରରେ ଉପଲବ୍ଧ | ତେଣୁ, ଉପଭୋକ୍ତା, ଜନସାଧାରଣ ,ଗ୍ରାହକ ମାନେ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରିବେ ସେ ବିଷୟରେ ସଚେତନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ |

ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଯେକୌଣସି ଉତ୍ପାଦ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ନିମ୍ନକୁ ବିଚାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି,

- ସେମାନେ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା, ବ୍ୟବହାର ସମୟରେ ନିଆଯିବାକୁ ଥିବା ସତର୍କତା ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ଉଚିତ୍ | ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ଏହାର କିଛି ବ୍ୟବହାରକୁ ଏଡ଼ାଇବା ଉଚିତ୍ | ଉତ୍ପାଦକ ଯଦି ଉତ୍ପାଦ ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯଥା ମଶା କ୍ଷେତ୍ରରେ ରିପେଲାଣ୍ଟ କ୍ରିମ୍, ଚର୍ମରେ କଟା କିମ୍ବା କ୍ଷତ ଉପରେ କ୍ରିମ୍ ଲଗାଇବା ଠାରୁ ଦୂରେଇ ରୁହନ୍ତୁ |
- ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ କେବଳ ସେମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହେବା ଉଚିତ | ମଶା ଘଉଡାଇବା ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ରୋଗ କିମ୍ବା ରୋଗର ନିରାକରଣ, ପ୍ରତିରୋଧ, ଆରୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ| ତେଣୁ, ଉତ୍ପାଦକମାନେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା / ଲିଫଲେଟ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ୍ |
- ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ଏହି ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରିବେ ସେ ବିଷୟରେ ଉପଭୋକ୍ତାମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସଚେତନ କରାଯିବା ଉଚିତ ,ଯଦି ଉତ୍ପାଦଟି ରୁମ୍ ସ୍ପ୍ରେ; ପରି ବାହ୍ୟ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଅଟେ , ଏହା ଶରୀରରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ |
- ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ଲେବଲ୍ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଷ୍ଟୋରେଜ୍ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ଉଚିତ୍ |
- ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଚିତ ଯେ ସେମାନେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ନିୟାମକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ନିରାପଦ |
- ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ପାଦର ସମାପ୍ତି ତାରିଖ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଯଦି ଏହା ସମାପ୍ତି ତାରିଖ ଅତିକ୍ରମ କରିସାରିଛି ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ |
- ନିମ୍ବ ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ସମେତ ଯେକଣସି ଘରୋଇ କୀଟନାଶକ ସର୍ବଦା ଲେବଲ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ |
- ଯଦି ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଏହାକୁ ପଢ଼ିବାକୁ ସକ୍ଷମ ନୁହଁନ୍ତି ତେବେ ଅନ୍ୟ କେହି ଏହାକୁ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ ପଢନ୍ତୁ| ବ୍ୟବହାରକାରୀ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରୟୋଗ ପଦ୍ଧତି, ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିବା ସଙ୍ଖ୍ୟା ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା ବ୍ୟବଧାନ ଯଦି ଗୋଟିଏରୁ ଅଧିକ ଥାଏ ଆବଶ୍ୟକ, ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିବା ସମୟ ମାତ୍ରା ଜାଣି ରଖିବା ଉଚିତ ଉଚିତ
- କୀଟନାଶକକୁ ଅଧିକ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ, କିମ୍ବା ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ସୁପାରିଶଠାରୁ ଅଧିକ କ୍ରୟ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ |
- ଡୋଜ ବ୍ୟବହୃତ କୀଟନାଶକ ପାତ୍ର ଏବଂ ଅବ୍ୟବହୃତ କିମ୍ବା ମିଆଦ ପୂର୍ଣ୍ଣ କୀଟନାଶକ ବିପଜ୍ଜନକ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ଏବଂ ଲେବଲ୍ ରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ପରିତ୍ୟାଗ କରାଯିବା ଉଚିତ |
- **ସଲିଡ୍ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନା ନିୟମ, 2016** ଅନୁଯାୟୀ ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ବ୍ୟବହୃତ କ୍ୟାନ୍ / ଥଳିକୁ ବିସର୍ଜନ କରିବା ଉଚିତ୍ |

DO NOT PRINT

ସଂଲଗ୍ନ

ସଂଲଗ୍ନ I : ଭାରତରେ ନୂତନ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁମୋଦନ / କ୍ଲିୟରାନ୍ସର ତାଲିକା |

ଏହି ତାଲିକା ନିମ୍ନ ଲିଙ୍କରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି:
https://dipp.gov.in/sites/default/files/approval_clearances_required_for_new_projects.pdf
(Last Accessed: 10 May 2022)

ଅନୁମୋଦନ / କ୍ଲିୟରାନ୍ସ ଆବଶ୍ୟକ	ବିଭାଗ ନିକଟକୁ ଆସି ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯିବ
	ବ୍ୟବସାୟ ପଞ୍ଜିକରଣ
କମ୍ପାନୀର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତୀକରଣ	କମ୍ପାନୀଗୁଡିକର ପଞ୍ଜିକରଣ
	କମ୍ପାନୀଗୁଡିକର ପଞ୍ଜିକରଣ
ପଞ୍ଜୀକରଣ / IEM / ଶିଳ୍ପ ଲାଇସେନ୍ସ	କ୍ଷୁଦ୍ର ଏବଂ ଶିଳ୍ପ ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ଶିଳ୍ପ କେନ୍ଦ୍ର (SSI) / ବୃହତ ଏବଂ ମଧ୍ୟମ ଶିଳ୍ପ ପାଇଁ ଶିଳ୍ପ ସହାୟତା ସଚିବାଳୟ (SIA)
ଅର୍ଥ	I. ଟର୍ମ ଋଣ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଆର୍ଥିକ ନିଗମ / ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ନିଗମ | II. 15 ମିଲିୟନ୍ ରୁ ଅଧିକ ଋଣ ପାଇଁ, ସମଗ୍ର ଭାରତ ର ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ବ୍ୟାଙ୍କ ଭାରତ (IDBI), ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ୍ କ୍ରେଡିଟ୍ ଏବଂ ନିବେଶ,କର୍ପୋରେସନ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ (ଆଇସିଆଇସିଆଇ), ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ୍ ଫାଇନାନ୍ସ କର୍ପୋରେସନ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ (IFCI) ଇତ୍ୟାଦି ଆର୍ଥିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡିକ |
	ପ୍ରି-କମିଶନ ପର୍ଯ୍ୟାୟ
ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ	ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ (DI) / ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ନିଗମ (SIDC) / ଭିତ୍ତିଭୂମି ନିଗମ / କ୍ଷୁଦ୍ର ମାପ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ନିଗମ (SSIDC)
ଜମି ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଅନୁମତି (ଯଦି ଶିଳ୍ପ ଏକ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ର ବାହାରେ ଅବସ୍ଥିତ)	ରାଜ୍ୟ DI / ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ / ଜିଲ୍ଲା କଲେକ୍ଟର
ଲିଫ୍ଟ ଏବଂ ଏସ୍କାଲେଟର ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ	ରାଜ୍ୟ ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ
ନିର୍ମାଣ ଯୋଜନା ଅନୁମୋଦନ	ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ / ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥା
ପରିବେଶ, ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ କ୍ଲିୟରାନ୍ସ	ପ୍ରକଳ୍ପ ବର୍ଗ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ରାଜ୍ୟ ପରିବେଶ ପ୍ରଭାବ ଆକଳନ ପ୍ରାଧିକରଣ (SEIAA) କିମ୍ବା MoEF & CC, GoI
ଜଳ ଏବଂ ବାୟୁ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା (NOC) ପାଇଁ ସମ୍ମତି(NOC)	ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦୂଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ
କାରଖାନା ଲେଆଉଟ୍ ଯୋଜନା ଅନୁମୋଦନ	ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମ ବିଭାଗ କିମ୍ବା ଦକ୍ଷ ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ
ଅସ୍ଥାୟୀ ଅଗ୍ନି ଅନୁମୋଦନ	ରାଜ୍ୟ ଅଗ୍ନିଶମ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ବିଭାଗ
ବଏଲର ପଞ୍ଜୀକରଣ	ରାଜ୍ୟ ବଏଲର ବିଭାଗ
ବିଲଡିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ଶ୍ରମିକ ଅଧିନିୟମ (BOCW) ଅଧୀନରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ |	ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମ ବିଭାଗ କିମ୍ବା ଦକ୍ଷ ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ
ଚୁକ୍ତିନାମା ଶ୍ରମ ଅଧିନିୟମ, 1970 ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ |	ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମ ବିଭାଗ କିମ୍ବା ଦକ୍ଷ ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ
	କମିଶନ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟ |
ବିପଜ୍ଜନକ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପାଇଁ ପ୍ରାଧିକରଣ	ସଂଗ୍ରହ / ଗ୍ରହଣ / ଚିକିତ୍ସା / ପରିବହନ / ବିପଜ୍ଜନକ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ନିଷ୍କାସନ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦୂଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡରେ ଆବେଦନ
ନିର୍ମାଣ ସମାପ୍ତି ପ୍ରମାଣପତ୍ର	ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ / ସ୍ଥାନୀୟ ନୋଡାଲ୍ ପ୍ରାଧିକରଣ
ଅନ୍ତିମ ଅଗ୍ନି ଅନୁମୋଦନ	ରାଜ୍ୟ ଅଗ୍ନିଶମ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ବିଭାଗ

DO NOT PRINT

ଅନୁମୋଦନ / କ୍ଲିୟରାନ୍ସ ଆବଶ୍ୟକ	ବିଭାଗ ନିକଟକୁ ଆସି ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯିବ
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଏକ୍ସାଇଜ୍ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଏବଂ କଷ୍ଟମ୍ସ	ପରୋକ୍ଷ ଟିକସ ଏବଂ କଷ୍ଟମର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବୋର୍ଡ
ଶକ୍ତି	ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିତରଣ କମ୍ପାନୀ
ଦୋକାନ ଏବଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିୟମ	ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମ ବିଭାଗ
ଜଳ ସଂଯୋଗ	SIDC / ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ବୋର୍ଡ / ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ / କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭୂତଳ ଜଳ ଆୟୋଗ
କର୍ମଚାରୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ	କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ବୀମା ନିଗମ (ESIC) ଏବଂ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପ୍ରୋଭିଡେଣ୍ଟ ପାଣ୍ଠି ସଂଗଠନ (EPFO)
GST ପଞ୍ଜୀକରଣ	GST ଅନ୍ଲାଇନ୍ ପୋର୍ଟାଲ୍ କିମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ GST ସେବା କେନ୍ଦ୍ରରେ
ଆମଦାନୀକାରୀ ରପ୍ତାନିକାରୀ କୋଡ୍	ବୈଦେଶିକ ବାଣିଜ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ (DGFT), ବାଣିଜ୍ୟ ଏବଂ ଶିଳ୍ପ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ
ବୃତ୍ତିଗତ କର ପଞ୍ଜୀକରଣ	ରାଜ୍ୟ କର ବିଭାଗ
ଟ୍ରେଡ୍ ମାର୍କ / ବ୍ରାଣ୍ଡ ପଞ୍ଜୀକରଣ	ପେଟେଣ୍ଟ, ଡିଜାଇନ ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟ ମାର୍କର ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଜେନେରାଲଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ
କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ସମ୍ମତି	ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦୂଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ

ସଂଲଗ୍ନ II: କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି (CIB& RC) ର ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀ

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି
ଉଦ୍ଭିଦ ସୁରକ୍ଷା କ୍ୱାରାଣ୍ଟିନ୍ ଏବଂ ଷ୍ଟୋରେଜ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ
କୃଷି, ସହଯୋଗ ଏବଂ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ
କୃଷି ଏବଂ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ, ଭାରତ ସରକାର
ପୁରୁଣା CGO କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସ, NH-IV, ଫରିଦାବାଦ୍, ହରିୟାଣା -121001

ୱେବସାଇଟ୍: http://ppqs.gov.in/

ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟକ୍ତି
ସଚିବ CIB & RC
ଟେଲିଫୋନ୍: + 91-129 2413002 / + 91-129 2476210

ଇ-ମେଲ୍: cibsecy@nic.in

DO NOT PRINT

ସଂଲଗ୍ନ- III: କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968 ର ଧାରା 9 (3) ରେ କୁହାଯାଇଛି:

କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ଯେକୌଣସି ଆବେଦନ ପାଇବା ପରେ କମିଟି ଏପରି କରିପାରେ ଯେପରି ଏହା ଦ୍ୱାରା ଫିଟ୍ ମନେ ହୁଏ ଏବଂ ନିଜକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ପରେ ସେହି କୀଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ ସହିତ ଜଡିତ | ଆମଦାନୀକାରୀ କିମ୍ବା ନିର୍ମାତା ଦାବିଗୁଡିକ ସହିତ ଅନୁରୂପ ଅଟେ, ଯେପରି ମାମଲା ହୋଇପାରେ | କୀଟନାଶକର ପ୍ରଭାବ ଏବଂ ମାନବ ଏବଂ ପଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହାର ନିରାପତ୍ତା, ପଞ୍ଜିକରଣ 3 ସହିତ ଅନୁରୂପ ଅଟେ, ଯେପରି ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ଉପରେ , ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ ତାରିଖ ଠାରୁ ବାର ମାସ ମଧ୍ୟରେ କୀଟନାଶକ, ଏଥିରେ ଏକ ପଞ୍ଜୀକରଣ ନମ୍ବର ବଣ୍ଟନ କର ଏବଂ ଏହାର ଟୋକନରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କର |

ଯଦି କମିଟିଏହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ପହଞ୍ଚିବାରେ ଅସମର୍ଥ , ଏହା ପୂର୍ବରୁ ରଖାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଆଧାରରେ ଏହା ଅବଧି ଛଅ ମାସରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ |

ସଂଲଗ୍ନ-IV- : ବ୍ୟୁରୋ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡର ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀ

ବ୍ୟୁରୋ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡସ୍
ରୁମ୍ ନଂ560,ମାନକଲୟ.
ବାହାଦୂର ଶାହା ଜାଫର ମାର୍ଗ,
ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ – 110002

ୱେବସାଇଟ୍: https://bis.gov.in/
ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟକ୍ତି
ମୁଖ୍ୟ (ଅଭିଯୋଗ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଏନଫୋର୍ସମେଣ୍ଟ ବିଭାଗ)
ଟେଲିଫୋନ୍: + 91-11-23235069
ଇମେଲ୍: ଅଭିଯୋଗ @ bis.gov.in

ସଂଲଗ୍ନ-V: ଆୟୁଷ ମିନିଷ୍ଟ୍ରି ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀ

ମିନିଷ୍ଟ୍ରି ଅଫ ଆୟୁଷ
ଆୟୁଷ ଭବନ
CGO କଂପ୍ଲେକ୍ସ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ – 110023
Web Information ମ୍ୟାନେଜର
ଯୋଗାଯୋଗ – 1800-11-22-02 (9:00 AM to 5:30 PM) (IST)
ଇମେଲ୍: webmanager-ayush@gov.in

ସଂଲଗ୍ନ-VI- କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଡ୍ରଗ୍ ମାନକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସଂଗଠନର ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀ (CDSCO)

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଡ୍ରଗ୍ ମାନକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସଂଗଠନ
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ,
ଭାରତ ସରକାର,
FDA ଭବନ,ITO, କୋଟଲା ରୋଡ୍, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ -110002
ଟେଲିଫୋନ୍: +91-11-23236973
ଟୋଲ୍ ଫ୍ରି ନମ୍ବର 1800 11 1454 |
ଇମେଲ୍: dci@nic.in |

DO NOT PRINT

ସଂଲଗ୍ନ-VII- ଭାରତୀୟ ଫାର୍ମାକୋପିୟା ଆୟୋଗର ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀ

ଭାରତୀୟ ଫାର୍ମାକୋପିୟା ଆୟୋଗ

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ, ଭାରତ ସରକାର

ସେକ୍ଟର -23, ରାଜ ନାଗର, ଗାଜିଆବାଦ -201 002

www.ipc.gov.in

ସଚିବ-କମ-ବୈଜ୍ଞାନିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ

ଟେଲିଫୋନ୍: 0120-2783400, 2783401, 2783392, ଫ୍ୟାକ୍ସ: 0120-2783311

ଇମେଲ୍: lab.ipc@gov.in

ସଂଲଗ୍ନ- VIII- : ଭାରତୀୟ ଔଷଧ & ହୋମିଓପାଥ୍ ପାଇଁ ଫାର୍ମାକୋପିୟା ଆୟୋଗର ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀ (PCIM & H)

ଭାରତୀୟ ଔଷଧ & ହୋମିଓପାଥ୍ ପାଇଁ ଫାର୍ମାକୋପିୟା ଆୟୋଗ

କମଲା ନେହେରୁ ନଗର, ପୋଷ୍ଟ କାଭି ନଗର

ଗାଜିଆବାଦ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ -20002

www.pcimh.gov.in

ଟେଲିଫୋନ୍: + 91-120-2787014

E-mail: dir.pcimh-ayush@gov.in

ସଂଲଗ୍ନ- IX - ଇଣ୍ଡିଆନ୍ କାଉନସିଲ୍ ଅଫ୍ ମେଡିକାଲ୍ ରିସର୍ଚ୍ଚର ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀ

ଇଣ୍ଡିଆନ କାଉନସିଲ ଅଫ ମେଡିକାଲ ରିସର୍ଚ୍ଚ

ଇଣ୍ଡିଆନ୍ କାଉନସିଲ୍ ଅଫ୍ ମେଡିକାଲ୍ ରିସର୍ଚ୍ଚ

V. ରାମଲିଙ୍ଗସ୍ୱାମୀ ଭବନ , P.O. ବାକ୍ସ ନମ୍ବର 4911

ଅନସାରୀ ନାଗର, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ - 110029, ଭାରତ

www.icmr.gov.in

ଟେଲିଫୋନ୍: +91-11-26588895/+91-11-26588980, +91-11-26589794/+91-11-26589336, +91-11- 26588707

ଫ୍ୟାକ୍ସ: + 91-11-26588662

Email: icmrhqds@sansad.nic.in

DO NOT PRINT

ଉତ୍ସଗୁଡ଼ିକ

1. List of approvals and clearances required for new projects in India provided by the Department for Promotion of Industry and Internal Trade (DPIIT).
   https://dipp.gov.in/sites/default/files/approval_clearances_required_for_new_projects.pdf [Last Accessed: 10 May 2022]
2. Steps involved in the regulatory process for establishing a production unit in India are available on the following websites
   https://www.investindia.gov.in/ [Last Accessed: 10 May 2022]
   https://dipp.gov.in/ [Last Accessed: 10 May 2022]
3. Guidelines for minimum infrastructure facilities to be created by the manufacturers of botanical pesticides to meet the requirements for the issue of license by the respective state governments.
   http://ppqs.gov.in/sites/default/files/c2.32011.doc [Last Accessed: 10 May 2022]
4. Guidelines/data requirements for registration of neem-based products containing Azadirachtin to be used as household insecticides
   http://ppqs.gov.in/sites/default/files/2.2.22011.doc [Last Accessed: 10 May 2022]
5. (Example) Regulatory requirements for establishing a pesticide manufacturing facility in the State of Maharashtra
   https://maitri.mahaonline.gov.in/ [Last Accessed: 10 May 2022]
6. Guidelines for Endorsement of Additional Manufacturing Site http://ppqs.gov.in/sites/default/files/4.22012.doc [Last Accessed: 15 July 2022]
7. General guidelines for registration of insecticides under the Insecticides Act, 1968 are given on the website
   http://ppqs.gov.in/divisions/central-insecticides-board-registration-ommittee/registration-procedure [Last Accessed: 10 May 2022]
8. Guidelines for the registration of all insecticides under Section 9(4) on the PPQS website
   http://ppqs.gov.in/sites/default/files/1.32011.doc [Last Accessed: 10 May 2022]
9. Checklist for registration of insecticides under Sections 9(3) and 9(4)
   http://ppqs.gov.in/divisions/cib-rc/checklist [Last Accessed: 10 May 2022]
10. Good labelling practices for pesticides recommended by World Health Organization (WHO)
    https://www.who.int/publications/i/item/9789241509688 [Last Accessed: 10 May 2022]
11. Insecticides (Price, Stock Display and Submission of Reports) Order, 1986 https://upload.indiacode.nic.in/showfile?actid=AC_CEN_23_31_00001_196846_1517807318487&type=notification&filename=28_january_1986_g.s.r._71(e).pdf [Last Accessed: 15 July 2022]
12. **Essential Commodities Act, 1955**
    https://legislative.gov.in/sites/default/files/A1955-10.pdf [Last Accessed: 15 July 2022]
13. Indian Standards (IS) published by Bureau of Indian Standards (BIS)
    (Search Indian Standard by IS number equal to neem)
    (https://www.services.bis.gov.in/php/BIS_2.0/bisconnect/knowyourstandards/Indian_standards/isdetails/)

DO NOT PRINT

14. **Insecticide Rules, 1971**
http://ppqs.gov.in/sites/default/files/insecticides_rules_1971.pdf [Last Accessed: 10 May 2022]
15. Quality Standards of Indian Medicinal Plants-Volume XI
https://mpd.icmr.org.in/qs11.php [Last Accessed: 01 July 2022]
16. **Drugs and Cosmetics Act, 1940 and Rules, 1945**
https://cdsco.gov.in/opencms/export/sites/CDSCO_WEB/Pdf-documents/acts_rules/2016DrugsandCosmeticsAct1940Rules1945.pdf [Last Accessed: 10 May 2022]
17. General Guidelines for Drug Development Of Ayurvedic Formulations
https://www.ayush.gov.in/docs/guideline-drug-development.pdf [Last Accessed: 10 May 2022]
18. Guidelines for efficacy testing of mosquito repellents for human skin by WHO
https://www.who.int/publications/i/item/WHO-HTM-NTD-WHOPES-2009.4 [Last Accessed: 10 May 2022]
19. Guidance on the management of household pesticides given by WHO and FAO
https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/337126/9789240011915-eng.pdf [Last Accessed: 10 May 2022]
20. **Uttar Pradesh Protection of Trees in Rural and Hill Areas Act, 1976** https://forest.uk.gov.in/uploads/general_rules/1616585726.pdf
21. **Tamil Nadu Warehouses Act, 1951** https://lawsofindia.blinkvisa.com/pdf/tamil_nadu/1951/1951TN15.pdf [Last Accessed: 15 July 2022]
22. **Tamil Nadu Agricultural Produce Marketing (Regulation) Act, 1987** https://www.indiacode.nic.in/bitstream/123456789/13245/1/act-27-1987_final_marketing.pdf [Last Accessed: 15 July 2022]
23. Plant Quarantine (Regulation of Import into India) Order, 2003 https://plantquarantineindia.nic.in/PQISPub/pdffiles/pqorder2015.pdf [Last Accessed: 15 July 2022]
24. **The Destructive Insects and Pests Act, 1914** https://www.indiacode.nic.in/bitstream/123456789/2354/1/A1914-02.pdf [Last Accessed: 15 July 2022]
25. Export Restrictions-DGFT https://customsandforeigntrade.com/Find%20Export%20Policy.pdf [Last Accessed: 15 July 2022]
26. **The Foreign Trade (Development and Regulation) Act, 1992** https://www.indiacode.nic.in/bitstream/123456789/1947/3/A1992-22.pdf [Last Accessed: 15 July 2022]

DO NOT PRINT

DO NOT PRINT

DO NOT PRINT

DO NOT PRINT